

Milletlerarası Andlaşma

Karar Sayısı : 2005/8985

7 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 29/4/2005 tarihli ve 5342 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 27/5/2005 tarihli ve EİGY/197157 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 6/6/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

A.GÜL
Dışişleri Bak. ve Başb.
Yrd.

A. ŞENER
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. ŞAHİN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. ATALAY
Devlet Bakanı

A. BABACAN
Devlet Bakanı

M. AYDIN
Devlet Bakanı

N. ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

K. TÜZMEN
Devlet Bakanı

C. ÇİÇEK
Adalet Bakanı

A. COŞKUN
Milli Savunma Bakanı V.

A. AKSU
İçişleri Bakanı

K. UNAKITAN
Maliye Bakanı

H. ÇELİK
Milli Eğitim Bakanı

F. N. ÖZAK
Bayındırlık ve İskan Bakanı

R. AKDAĞ
Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

M. M. EKER
Tarım ve Köyişleri Bakanı

A. AKSU
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

A. COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

M.H.GÜLER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. KOÇ
Kültür ve Turizm Bakanı

O. PEPE
Çevre ve Orman Bakanı

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti, gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle, Aşağıdaki Anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Akit Devlet veya politik alt bölümleri veya mahallî idareleri adına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar ile teşebbüsler tarafından ödenen ücret veya maaşların toplam tutarı üzerinden alınan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Bu Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye bakımından:

i) gelir vergisi;

ii) kurumlar vergisi;

iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Fas Krallığı bakımından:

i) genel gelir vergisi;

ii) kurumlar vergisi;

(Bundan böyle "Fas vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

29.03.2015 15:07

- i) genel gelir vergisi;
- ii) kurumlar vergisi;

(Bundan böyle "Fas vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini öngörmedikçe:

a) "Türkiye" terimi, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

b) "Fas" terimi, Fas Krallığı'nın karasuları dışında bulunan deniz alanlarını kapsayan ve uluslararası kanunlara uygun olarak Fas Krallığı mevzuatı uyarınca, Fas Krallığı'nın deniz yatağı, toprak altı ve doğal kaynaklara ilişkin olarak egemenlik haklarını kullanabileceği bir bölge olarak tespit edilen veya ilerde tespit edilebilecek olan Fas Krallığı topraklarını ifade eder;

c) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre Türkiye veya Fas anlamına gelir;

d) "Vergi terimi", metnin gereğine göre Türk vergisi veya Fas vergisi anlamına gelir;

e) "Kişi" terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;

f) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

g) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

h) "Vatandaş" terimi:

i) Bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) Bir Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı veya derneği ifade eder.

i) "Uluslararası trafik" terimi, yalnızca diğer Akit Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi veya uçak işletmeciliği hariç, etkin yönetim merkezi bir Akit Devlette bulunan bir teşebbüs tarafından gemi veya uçak işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder.

j) "Yetkili makam" terimi:

i) Türkiye'de, Maliye Bakanı'nı veya yetkili temsilcisini; ve

ii) Fas'ta, Maliye Bakanı'nı veya yetkili temsilcisini ifade eder.

2. Bu Anlaşmanın bir Akit Devlet tarafından uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin yer aldığı Akit Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşıyacaktır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "bir Akit Devletin mukimi" terimi, o Devletin veya herhangi bir politik alt bölümünün veya mahallî idaresinin mevzuatı gereğince ev, ikâmetgâh, kanunî merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle o Devlette vergiye tâbi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkrâ hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi, her iki Akit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

a) Bu kişi, daimî olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayatî menfaatlerin merkezi olan) Devletin bir mukimi kabul edilecektir;

b) Eğer kişinin hayatî menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkrâ hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi yalnızca etkin yönetim yerinin bulunduğu Devletin mukimi olarak kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işlerinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

Madde 5 İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işlerinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atelye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer, ve

g) 10 ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım veya kurma projesi.

3. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) Teşebbüse ait imkânların, teşebbüsün mallarının veya ticarî eşyasının yalnızca depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca (a) ile (e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak, bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

4. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Akit Devlette bir teşebbüs adına hareket eder ve bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olup bu yetkisini mutaden kullanırsa, söz konusu kişinin faaliyetleri, bu maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yapılması durumunda bu yeri işyeri haline getirmeyen nitelikteki faaliyetlerle sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir.

5. Bu maddenin önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir Akit Devletin sigortacılık teşebbüsü, reasürans hariç diğer Devletin toprakları içerisinde prim topladığı veya 6 ncı fıkranın uygulanacağı bağımsız statüde bir acente dışındaki bir kişi vasıtasıyla diğer devlette mevcut riski sigortaladığı takdirde, diğer Akit Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir.

6. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır. Bununla birlikte, söz konusu acentenin faaliyetlerinin tamamı veya tamamına yakını bu teşebbüs adına hasredildiğinde ve bu acente ile bu teşebbüs arasındaki ticarî ve malî ilişkilerdeki koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında olması gerekenden farklı olduğunda söz konusu acente, bu fıkrada belirtilen anlamda bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyecektir.

7. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticarî faaliyette bulunan (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6 GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, söz konusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım (balık üretimi ve yetiştiriciliği dahil) ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynaklarının ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık olarak kabul edilmeyecektir.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüse ait gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire ve serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

5. Bir şirketin hisselerine veya diğer şirket haklarına sahip olma, sahibine bu hisse veya şirket hakları dolayısıyla şirketin mülkiyetinde bulunan gayrimenkul varlıklar üzerinde tasarrufta bulunma hakkını sağlıyor. 29.03.2015 15:07
konu tasarrufta bulunma hakkının kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelir, gayrimenkul varlığın bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

uygulanacaktır.

5. Bir şirketin hisselerine veya diğer şirket haklarına sahip olma, sahibine bu hisse veya şirket hakları dolayısıyla şirketin mülkiyetinde bulunan gayrimenkul varlıklar üzerinde tasarrufta bulunma hakkını sağlıyorsa, söz konusu tasarrufta bulunma hakkının kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelir, gayrimenkul varlığın bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

Madde 7 TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, söz konusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları yalnızca bu işyerine atfedilebilir miktarla sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu, her iki Akit Devlette de bu işyerine atfedilecek kazanç, bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderleri de dahil olmak üzere, işyerinin amaçlarına uygun olan giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticarî eşya alınması dolayısıyla hiçbir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazançlar, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8 DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca teşebbüsün etkin yönetim merkezinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

Bir gemicilik teşebbüsünün etkin yönetim merkezi, geminin bordası ise bu teşebbüsün, geminin kayıtlı olduğu limanın bulunduğu Akit Devlette olduğu, eğer geminin kayıtlı olduğu böyle bir limanı yoksa gemiyi işletenin mukim olduğu Akit Devlette bulunduğu kabul edilecektir.

2. Bu maddenin amaçları bakımından, bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanacağı kazançların yanısıra arızî olarak elde ediliyor ise konteynerlerin kullanımı veya kiralanmasından elde edilen kazançları da kapsayacaktır.

3. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir ortak teşebbüse veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9 BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü, doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticarî veya malî ilişkilerde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazanç, diğer Akit Devlette vergilendirilen diğer Devlet teşebbüsünün kazancını içermesi ve bu şekilde kavranan kazancın, iki teşebbüs arasında olması gereken koşullar gözönünde tutularak, sonradan yapılan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olması durumunda, bu diğer Devlet, söz konusu kazanç üzerinden aldığı verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10 TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettü elde eden, temettünün gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

a) Temettünün gerçek lehdarı, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 7 sini;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 10 unu.

3. Bu fıkra, bünyesinden temettü ayrılan kazanç bakımından şirket vergilenmesine etki etmeyecektir.

4. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanç katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen

- a) Temettünün gerçek lehdarı, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 7 sini;
- b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 10 unu.
3. Bu fıkra, bünyesinden temettü ayrılan kazanç bakımından şirket vergilenmesine etki etmeyecektir.
4. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanç katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtım yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri ifade eder. "Temettü" terimi, Fas bakımından, madencilik hisselerinden ve kâra katılım sözleşmelerden elde edilen gelirleri; Türkiye bakımından, yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsar.
5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.
6. 7 nci fıkra saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, söz konusu temettülerin bu diğer Devletin bir mukimine ödenmesi veya ödenen temettüler ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen gelir veya kazançtan oluşması, durumu değiştirmez.
7. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan bir Akit Devlet mukimi olan şirketin kazancı, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bu işyerinin bulunduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına uygun olarak vergilendirilebilir. Ancak, bu şekilde alınacak verginin oranı yüzde 7 yi geçmeyecektir.

Madde 11 FAİZ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak faiz elde eden, faizin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.
3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın;
- a) Fas'ta doğan ve Türkiye Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ödenen faiz, Fas'ta vergiden istisna edilecektir.
- b) Türkiye'de doğan ve Fas Hükümetine veya Fas Merkez Bankası'na (Bank Al Maghrib) ödenen faiz, Türkiye'de vergiden istisna edilecektir.
4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın ve borçlunun kazancına katılma hakkını tanımamasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle hazine borçlanma senetlerinden, tahvillerden veya bonolardan elde edilen gelirler ile söz konusu senetlere, tahvillere veya bonolara ilişkin prim ve ikramiyeleri ifade eder.
5. Bir Akit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.
6. Bir Devletin kendisi, bir politik alt bölümü, bir mahallî idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.
7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12 GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak gayrimaddi hak bedeli elde eden, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak gayrimaddi hak bedeli elde eden, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafı tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi:

a) edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, sinema filmleri veya filmler veya radyo, televizyon, uydu, fiber optik ve kablolu yayınlarda kullanılan bantlar veya umumi yayınlarda kullanılan benzeri teknolojiye ilişkin telif haklarının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında elde edilen ödemeleri; ayrıca, söz konusu varlık veya hakkın kullanımı amacıyla münferiden yapılan teknik yardım ödemelerini de, teknik yardımın bu varlık veya hakka ilişkin ödemenin yapıldığı Akit Devlette ifa edilmiş olması halinde kapsar, veya

b) sınaî, ticarî, ziraî veya bilimsel teçhizatın kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında yapılan, veya

c) sınaî, ticarî, ziraî veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi karşılığında elde edilen, her türlü ödemeyi kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, söz konusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu diğer Akit Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, bir politik alt bölümü, bir mahallî idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlığın veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlığın elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların veya söz konusu gemi veya uçakların işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca teşebbüsün etkin yönetim merkezinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

4. Varlıkları esas itibarıyla bir Akit Devlette bulunan gayrimenkullerden oluşan bir şirketin menkul kıymetler borsasına kote edilen hisseleri dışında kalan şirket hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar bu Akit Devlette vergilendirilebilir.

5. 1, 2, 3 ve 4 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkarılanın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devlet mukiminin, serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Akit Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadığı sürece, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Kişinin böyle bir sabit yere sahip olması durumunda gelir, yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca

veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, menendislerin, mimarların, uşçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15 **BAĞIMLI FAALİYETLER**

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen söz konusu gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili malî yıl içinde başlayan veya biten herhangi bir on iki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve
- b) ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve
- c) ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

Madde 16 **MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER**

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17 **SANATÇI VE SPORCULAR**

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının, bir müzisyenin veya bir sporcunun diğer Akit Devlette icra ettiği şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının veya sporcunun icra ettiği şahsi faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalmaksızın, sanatçı veya sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bu maddenin 1 ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir sanatçı veya sporcunun bir Akit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlette yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde diğer Akit Devletin, bir politik alt bölümünün veya bir mahallî idaresinin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 18 **EMEKLİ MAAŞLARI**

1. 19 uncu maddenin 2 nci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm aynı zamanda, bir Akit Devlet mukimine ömür boyu sağlanan düzenli ödemelere de uygulanacaktır.

2. Uğranılan şahsî zararları tazmin etmek amacıyla, bir Akit Devlet veya politik alt bölümlerinden biri tarafından ödenen emekli maaşları ve sağlanan ömür boyu gelirler ile yapılan diğer periyodik (düzenli) veya arizî ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilir.

Madde 19 **KAMU GÖREVİ**

1. a) Bir Akit Devlete, bir politik alt bölümüne veya bir mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından yapılan, emekli maaşı dışında kalan maaş, ücret ve benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla birlikte, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edildiğinde ve gerçek kişi bu Akit Devletin bir mukimi olduğunda, söz konusu maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilecektir.

Ancak bu kişinin:

- i) bu diğer Devletin bir vatandaşı olması; veya
- ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek için bu devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olması zorunludur.

2. a) Bir Akit Devlete, bir politik alt bölümüne veya bir mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşı, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla birlikte, söz konusu gerçek kişinin bu diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, söz konusu emekli maaşı yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Akit Devlet, bir politik alt bölümü veya bir mahallî idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı olarak verilen hizmetlerden dolayı yapılan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemelere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20 **ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER**

halinde, söz konusu emekli maaşı yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Akit Devlet, bir politik alt bölümü veya bir mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı olarak verilen hizmetlerden dolayı yapılan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemelere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20 **ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER**

1. Bir Akit Devletin vatandaşı olan ve diğer Akit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere geçim, öğrenim veya mesleki eğitimi karşılamak üzere diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Akit Devletin vatandaşı olan ve diğer Akit Devlette iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için, esas olarak öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin, öğretim veya araştırma karşılığındaki kişisel hizmetleri dolayısıyla bu diğer Devlet dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 21 **DİĞER GELİRLER**

1. Bir Akit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Akit Devletin mukimi olan söz konusu gelirin lehdarı, diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya sabit bir yerden serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve bu işyeri veya sabit yer ile geliri doğuran hak veya varlık arasında etkin bir bağ bulunmakta ise, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 22 **ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ**

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

a) Bir Türkiye mukimi b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlerine göre, Fas'ta vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergiden istisna edecektir. Ancak, Türkiye, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken istisna edilen gelir sanki vergiden istisna değilmiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir.

b) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddelerine göre Fas'ta vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden Fas'ta ödenen vergiye eşit bir miktarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte bu mahsup, Fas'ta vergilendirilebilir gelire tekabül eden ve mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Fas mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

Bir Fas mukimi, bu Anlaşma hükümlerine göre, Türkiye'de vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Fas, bu mukimin gelirinden alınacak vergiden Türkiye'de gelir üzerinden ödenen vergiye eşit bir miktarın mahsubuna müsaade edecektir. Bununla birlikte bu mahsup, mahsuptan önce Fas'ta gelir üzerinden hesaplanan ve Türkiye'de vergilendirilebilir gelire tekabül eden vergi miktarını aşmayacaktır.

3. Bir Akit Devlette, bu Anlaşma hükümlerine göre vergiye tabi olmayan gelir, bu Akit Devlette alınacak verginin oranının hesaplanmasında dikkate alınacaktır.

Madde 23 **AYRIM YAPILMAMASI**

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden, özellikle mukimlik yönünden, değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalmaksızın, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. Bir Akit Devlet mukimi olan vatansız kişiler, her iki Akit Devlette de, ilgili Devlet vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaktır.

3. 10 uncu maddenin 7 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, diğer Devlette, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır. Bu hüküm, bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

4. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, bu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir.

5. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak

ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

4. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, bu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir.

5. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

6. Bu maddedeki "vergileme" terimi, bu Anlaşmanın konusuna giren vergileri ifade eder.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Akit Devlet mukimi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına başvurabilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı bir vergileme ile sonuçlanan fiilin ilk bildiriminden sonra üç yıl içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alışverişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Akit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir komisyon kanalıyla yürütülebilir.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanması için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tâbi tutacaklardır. Bilgi değişimi, 1 inci maddeyle sınırlı değildir. Bir Akit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Akit Devleti:

a) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idarî uygulamalarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticarî, sınaî, meslekî sırrı veya ticarî işlemi ifşa eden veya açıklanması kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurların veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 27

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Her bir Akit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi mevzuatında gerekli olan işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerin sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma hükümleri:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya

tamamlandığını diğere bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerin sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma hükümleri:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için hüküm ifade edecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden her biri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten sonraki beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sona ermesinden en az altı ay önce diplomatik kanaldan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

Bu durumda Anlaşma:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için, ve

b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, ilgili hükümetlerin aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türkçe, Arapça ve İngilizce dilindeki nüshalarda, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 2004 yılının Nisan ayının 7 nci gününde Ankara'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

FAS KRALLIĞI
ADINA

Mustapha MECHAHDURI
Dış Ticaret Bakanı